

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ R. L.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. P., advokátkou so sídlom v B., **2/ S., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., proti žalovaným **1/ Z. L.**, bývajúcej v B., **2/ Ing. J. S.**, bývajúcemu v B., zastúpeného JUDr. G. F., advokátkou so sídlom v B., **o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o vzájomnom návrhu žalovaného 2/ o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 9 C 243/1997, o dovolaní žalobcu 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2010 sp. zn. 7 Co 145/2009 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2011 sp. zn. 7 Co 145/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca 1/ je povinný zaplatiť do 3 dní žalovanému 2/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške 77,29 € k rukám JUDr. G. F., advokátky so sídlom v B..

Žalovanej 1/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo 17. decembra 2008 č.k. 9 C 243/1997-486 v spojení s opravným uznesením tohto súdu z 9. marca 2009 č.k. 9 C 243/1997-498 rozhodol o žalobe žalobcov a vzájomnom návrhu žalovaného 2/ tak, že určil, že kúpna zmluva uzavretá dňa 16. októbra 1995 (ďalej len „kúpna zmluva“) medzi žalovanou 1/ ako predávajúcou a žalovaným 2/ ako kupujúcim je neplatná v časti predaja chaty nachádzajúcej sa na parcele číslo X. – zastavané plochy a nádvoria, o výmere X. m², súp. č. X., v katastrálnom území V. zapísanej na liste vlastníctva č. X. (ďalej len „chata“). Vo zvyšku (o určenie neplatnosti

kúpnej zmluvy v časti prevodu pozemkov) žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. O vzájomnom návrhu žalovaného 2/ súd rozhodol tak, že určil, že žalovaný 2/ je vlastníkom pozemkov parc. č. X. - záhrada o výmere X. m² a parc.č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², nachádzajúcich sa v katastrálnom území V. a zapísaných na liste vlastníctva č. X. (ďalej len „pozemky“). Vo zvyšku (o určenie vlastníckeho práva žalovaného 2/ k chate a o určenie neplatnosti zmluvy o záložnom práve k pozemkom a chate uzavretej 9. októbra 1992 medzi žalobcom 1/ ako záložcom a žalobkyňou 2/ ako záložným veriteľom) vzájomný návrh žalovaného 2/ zamietol; žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov v konaní o vzájomnom návrhu žalovaného 2/. Výrok o určenie o neplatnosti kúpnej zmluvy v časti predaja chaty odôvodnil súd tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaná 1/ pred uzatvorením kúpnej zmluvy so žalovaným 2/ dňa 16. októbra 1995 platne ako daryňa uzatvorila dňa 15. júna 1992 so žalobcom 1/ a svojou dcérou Z. L. darovaciu zmluvu, predmetom ktorej bolo darovanie ½ chaty každému z obdarovaných. Žalobca 1/ následne dňa 1. júla 1992 platne uzatvoril darovaciu zmluvu so Z. L., v dôsledku ktorej sa žalobca 1/ stal výlučným vlastníkom spornej chaty. Keďže žalovaná 1/ previedla svoje vlastnícke právo k chate na iné subjekty pred uzatvorením kúpnej zmluvy so žalovaným 2/ dňa 16. októbra 1995, nemohla platne previesť vlastnícke právo k chate touto zmluvou, preto súd podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka určil čiastočnú neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovanou 1/ a žalovaným 2/ v časti predaja chaty. V ostatnej časti žalobu zamietol. Vzájomnému návrhu žalovaného 2/ v časti o určenie jeho vlastníckeho práva k pozemkom vyhovel, keď dospel k záveru, že časti kúpnej zmluvy upravujúce aj prevod vlastníckeho práva k sporným pozemkom, nie sú neplatné. Vzájomný návrh žalovaného 2/ v časti o určenie neplatnosti zmluvy o záložnom práve zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie žalovaného 2/, lebo nebol zmluvnou stranou a ani nepreukázal žiaden dôvod neplatnosti tejto zmluvy. K právnomu úkonu odstúpenia žalovanej 1/ z 28. marca 2008 od kúpnej zmluvy súd po vznesení námietky premlčania žalovaným 2/ uviedol, že právo žalovanej 1/ odstúpiť od kúpnej zmluvy sa pre márne plynutie 3 ročnej premlčacej lehoty premlčalo, preto súd na tento jej právny úkon neprihliadal. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu 1/ podané proti výrokom rozsudku súdu prvého stupňa, ktorými súd vo zvyšku žalobu zamietol a o náhrade trov konania a na odvolanie žalovaného 2/ proti výroku, ktorým súd prvého stupňa vo zvyšku zamietol jeho vzájomný návrh, Krajský súd

v Bratislave rozsudkom z 23. júna 2010 sp. zn. 7 Co 145/2009 v spojení s opravným uznesením z 27. apríla 2011 sp. zn. 7 Co 145/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v časti napadnutej odvolaním žalobcu 1/ ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.), odvolanie žalovaného 2/ odmietol a žalobcovi 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku. K námietke žalobcu 1/ týkajúcej sa „dopisovaniu údajov o predaji chaty do kúpnej zmluvy a vybavovaní nového súpisného čísla chaty“ uviedol, že sa týka tej časti rozsudku, ktorá nebola napadnutá odvolaním (o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy v časti prevodu vlastníckeho práva k chate). Zároveň poukázal na to, že dôvodom neplatnosti zmluvy v časti predaja chaty bola skutočnosť, že žalovaná 1/ ešte pred uzavretím kúpnej zmluvy so žalovaným 2/ platne previedla vlastnícke právo k chate skôr uzavretou darovacou zmluvou na žalobcu 1/ a Z. L.. Za nedôvodnú považoval aj námietku žalobcu 1/, že kúpna zmluva medzi žalovanou 1/ a žalovaným 2/ bola uzavretá v tiesni a v dôsledku toho v rozpore s dobrými mravmi, pretože žalovaná 1/, ktorá bola vypočutá pred odvolacím súdom, potvrdila, že k predaju nehnuteľností pristúpila v snahe pomôcť svojmu synovi žalobcovi 1/, ktorý mal vážne finančné problémy. Dôvody, ktoré viedli žalovanú 1/ k predaju chaty, nemôžu byť v neprospech kupujúceho, teda žalovaného 2/, ktorý konal dobromyseľne a v konaní nebolo preukázané a ani zo strany žalobcu 1/ tvrdené, že by žalovaný 2/ vyvíjal na žalovanú 1/ nátlak. Odmietnutie odvolania žalovaného 2/ súd odôvodnil neodstránením nedostatku obsahových náležitostí odvolania (§ 205 ods.1 a 2 O.s.p), ktoré žalovaný 2/ neodstránil ani po výzve súdu a poučení o následkoch neodstránenia tohto nedostatku. Rozhodnutie o trovách prvostupňového konania odvolací súd potvrdil ako vecne správne, keďže úspech a neúspech žalobcov a žalovaných bol v prvostupňovom konaní rovnaký. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na úspech žalovaného 2/ v odvolacom konaní.

Proti „celému“ rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca 1/ dovolanie a žiadal zmeniť rozsudok odvolacieho súdu tak, že dovolací súd určí neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej 16. októbra 1995 medzi žalovanou 1/ a žalovaným 2/ aj v časti, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k pozemkom. Namietal, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď súdy nesprávne právne posúdili dodatočné dopísanie údaju „Chata so súpisným číslom X.“ do kúpnej zmluvy, ako aj obsah plnomocenstva zo dňa 14. augusta 1995 udeleného žalovanou 1/ jej právnej zástupkyňi. Opätovne tvrdil, že kúpna zmluva je pre rozpor s dobrými mravmi neplatná. Súdom ďalej

vytýkal, že sa nedostatočne zaoberali zisťovaním, či kúpna cena podľa spornej kúpnej zmluvy bola aj skutočne žalovanej 1/ uhradená a či kúpna cena uvedená v kúpnej zmluve zodpovedala vtedy reálnej cene takejto nehnuteľnosti na trhu nehnuteľností. Dovolateľ považoval za nesprávne aj rozhodnutie o trovách konania, pretože nebola zohľadnená skutočnosť, že žalobca 1/ ako vlastník chaty zriadil v prospech žalobkyne 2/ záložné právo k chate na poskytnutý úver vo výške 350 000 Sk. Podvodmi zo strany žalovaného 2/ nemohla byť chata odpredaná a z výťažku splatený úver, ktorý narástol na sumu 836 000 Sk (27 750 €). Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania považoval za nezrozumiteľné, pretože z jeho odôvodnenia nie je možné zistiť, v čom mal žalovaný 2/ úspech, keď odvolací súd prvostupňový rozsudok nezmenil, ale potvrdil a prvostupňovom rozsudku súd účastníkom trovy konania nepriznal.

Žalobkyňa 2/ sa k dovolaniu žalobcu 1/ písomne nevyjadrila.

Žalovaná 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že súhlasí s obsahom dovolania a podľa jej názoru žalovaný 2/ využil tieseň vyvolanú finančnými problémami žalobcu 1/.

Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalobcu 1/ ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že

dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V danom prípade žalobca 1/ podal dovolanie proti „celému“ rozsudku odvolacieho súdu, ktorý obsahuje: 1. výrok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti napadnutej odvolaním žalobcu 1/ (ďalej len „výrok 1.“), 2. výrok, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného 2/ (ďalej len „výrok 2.“) a 3. výrok o trovách konania (ďalej len „výrok 3.“).

I. Žalobca 1/ dovolaním napadol výrok 1. rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie proti tomuto výroku nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. prípustné. Pokiaľ ide o ďalší výrok rozsudku, ktorým odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok aj vo výroku o trovách prvostupňového konania, vid' odôvodnenie v bode III. tohto rozhodnutia.

Prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu by prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobca 1/ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu 1/ preto nevyplýva ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

Dovolanie je žalobcom 1/ odôvodnené tiež nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) odvolacím súdom pri posudzovaní otázky (ne) platnosti kúpnej zmluvy v časti pozemkov.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p., ktorá by zakladala prípustnosť dovolania (R 54/2012). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

II. Žalobca 1/ dovolaním napadol aj výrok 2. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie žalovaného 2/. K tomu treba uviesť, že prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku – či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 236 až § 239 O.s.p.). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie – či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol z procesného hľadiska negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (viď tiež R 50/1999).

So zreteľom na vyššie uvedené výrokom 2. rozsudku odvolacieho súdu nebolo negatívne zasiahnuté do právneho postavenia žalobcu 1/ (o jeho odvolaní bolo rozhodnuté odvolacím súdom). Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu 1/ v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie žalovaného 2/, ako

podané tým, kto nie je subjektívne oprávnený podať proti tomuto výroku dovolanie, odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

III. Žalobca 1/ dovolaním napadol aj výrok 3. rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania. Uvedený výrok napriek tomu, že je súčasťou rozhodnutia súdu vydaného vo forme rozsudku, má povahu uznesenia o náhrade trov konania (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Takéto uznesenie je v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená. Dovolanie žalobcu 1/ by v dôsledku toho mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú uvedené v § 237 O.s.p. (R 117/1999). Keďže v konaní, ako už vyššie dovolací súd uviedol, nedošlo k niektorej z vád zmätočnosti konania podľa § 237 O.s.p., nie je dovolanie ani proti uzneseniu o náhrade trov odvolacieho konania prípustné.

Niektoré formulácie zvolené v dovolaní nasvedčujú tomu, že žalobca 1/ namieta nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu vo výroku o trovách odvolacieho konania. Pre tento prípad Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Názor zaujatý v uvedenom judikáte je opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Možno preto uzavrieť, že žalobcom 1/ namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia vo výroku o trovách odvolacieho konania prípustnosť dovolania nezakladá.

Dovolaním žalobcu 1/ je napadnutý aj potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách prvostupňového konania. Ako už bolo vyššie uvedené, prípustnosť dovolania je v takomto prípade v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. výslovne vylúčená. Existencia vád v zmysle § 237 O.s.p. zistená v konaní nebola, preto bolo potrebné dovolanie aj v tejto časti ako neprípustné odmietnuť.

IV. Keďže v prejednávanej veci prípustnosť dovolania žalobcu 1/ nemožno vyvodiť z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., § 239 O.s.p. a ani z § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní boli procesne úspešní žalovaní 1/ a 2/, z ktorých si právo na náhradu trov konania uplatnil iba žalovaný 2/ a tieto aj vyčíslil. Dovolací súd žalovanému 2/ v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. priznal náhradu trov konania spočívajúcu v odmene za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu zo 6. júla 2011 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vo výške 57 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,41 €)] a daňou z pridanej hodnoty [§ 18 ods. 3 vyhlášky (t.j. 12,88 €)], predstavuje spolu 77,29 €. Dovolací súd nepriznal žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2012

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková